

KBD-6401

Seat No. _____

M. A. (Sem. - III) Examination

November / December - 2014

Gujarati : Paper - 301

(ગ્રંથકારનો અભ્યાસ - ગ્રંથકાર ઉમાશંકર જોશી)

(Core Compulsory)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ ઉમાશંકર જોશીના સમયની સામાજિક, સાંસ્કૃતિક અને રાજકીય ૧૪
પરિસ્થિતિના સંદર્ભે તેમના સાહિત્યિક વ્યક્તિત્વને ઘડનારાં પ્રેરકબળોની
ચર્ચા કરો.

અથવા

- ૧ ઉમાશંકર જોશીના જીવન અને ઉછેરનો વિગતે પરિચય આપો. ૧૪
- ૨ ગુજરાતી સાહિત્યમાં ઉમાશંકર જોશીનું ઐતિહાસિક-તાત્વિક દષ્ટિએ ૧૪
શું મૂલ્યવાન પ્રદાન છે તે વર્ણવો.

અથવા

- ૨ ગાંધી વિચારધારાની કવિતાના ઘડતરમાં ઉમાશંકર જોશીના પ્રદાનને ૧૪
ઉદાહરણસહ વર્ણવો.
- ૩ ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તા ક્ષેત્રે ઉમાશંકર જોશીના પ્રદાનને મૂલવો. ૧૪

અથવા

- ૩ ગુજરાતી વિવેચન સાહિત્યક્ષેત્રે ઉમાશંકર જોશીના પ્રદાનની વિગતે ૧૪
ચર્ચા કરો.

૪ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે કૃતિઓની સમીક્ષા કરો :

૧૪

- (૧) વિશ્વશાંતિ
- (૨) ગોષ્ઠિ
- (૩) સાપના ભારા
- (૪) મહાપ્રસ્થાન.

૫ ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે સાત)

૧૪

- (૧) ઉમાશંકર જોશીના બે એકાંકી સંગ્રહનાં નામ આપો.
- (૨) ઉમાશંકર જોશીએ ધારણ કરેલ બે ઉપનામ જણાવો.
- (૩) 'પ્રાચીના' સંગ્રહમાંનાં જાતકકથા પર આધારિત બે પદ્યનાટકોનાં નામ લખો.
- (૪) પદ્યનાટક 'અર્જુન-ઉર્વશી'માં ઉર્વશી અર્જુનને કેમ શાપ આપે છે ?
- (૫) ઉમાશંકરે એકાંકીઓમાં કયા પ્રદેશની બોલીનો વિનિયોગ કર્યો છે ? તેમનું પહેલું એકાંકી કયું છે ?
- (૬) ઉમાશંકર જોશીના પ્રવાસ વર્ણનનાં બે પુસ્તકોનાં નામ આપો.
- (૭) 'જઠરાગ્નિ' કાવ્યનો ભાવાર્થ શું છે ?
- (૮) જેલવાસ દરમ્યાનની ઉમાશંકરની પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
- (૯) ઉમાશંકરે મહાકવિ કાલિદાસની કઈ કૃતિનો અનુવાદ કર્યો હતો ? આ અનુવાદની રચના સાલ જણાવો.
- (૧૦) સર્જક ઉમાશંકર જોશી પર કયાં કયા સર્જકોનો પ્રભાવ હતો ?
- (૧૧) ઉમાશંકરના ચાર કાવ્યસંગ્રહનાં નામ લખો.
- (૧૨) ઉમાશંકર જોશી કઈ બે યુનિવર્સિટીઓમાં કુલપતિપદે રહ્યા હતા ?